

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a VDSzSz Szolidaritás (1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 24/a. szám) jogtanácsosa, Mátéhné dr. Bertók Judit által képviselt felperesnek a dr. Sáth Adrienn jogtanácsos által képviselt alperes ellen társasági határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében - amely perben az alperes pernyertessége előmozdítása érdekében a dr. Vigh Péter jogtanácsos által képviselt beavatkozóként vett részt - a Fővárosi Bíróság 2010. október 1-jén kelt 26.G.42.148/2009/16. számú ítélete ellen a felperes részéről 17. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek és az alperesi beavatkozónak külön-külön 10.000-10.000 (Tízezer-Tízezer) forint jogtanácsosi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A Cg. 01-10-04551 cégjegyzékszámmon bejegyzett alperes alapítója és egyedüli tagja az alperesi beavatkozó.

A 2007. január 11. napján a cégjegyzékbe bejegyzett alperesnek a 2009. szeptember 11-én kelt és módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt Alapító Okirat 11.1 pontja úgy rendelkezett, hogy a felügyelőbizottság legalább 3, legfeljebb 6 tagból áll. A 3. számú melléklet felsorolta a felügyelőbizottság hat tagját.

Az alperesnél foglalkoztatott munkavállalók létszámára tekintettel az alperesnél működő felügyelőbizottság tagjainak egyharmada (2 fő) a munkavállalók képviselőiből állt. A felperes az alperesnél működő üzemi tanács delegáltjaként 2007. november 15. napjával tagja a felügyelőbizottságnak. A Központi Üzemi Tanács (a továbbiakban: KÜT) elnökének 2007. október 29-én kelt levele tanúsága szerint a felperesen kívül F. I. a munkavállalók képviselőjeként vett részt a felügyelőbizottság munkájában.

Az alperesi beavatkozó 2009. július 14-én kelt levelében arról tájékoztatta az alperesnél működő KÜT elnökét, hogy a felügyelőbizottság létszámát 3 főre kívánja csökkenteni, amelynek keretében 2009. július 31. napjával a munkavállalók által delegált felügyelőbizottsági tagok is visszahívásra kerülnek. Erre figyelemmel a felügyelőbizottságba 2009. július 31-ig egy fő megválasztását kérte az üzemi tanácstól.

A KÜT elnöke a 2009. július 28-án kelt levelében közölte, hogy a KÜT egészen addig nem vizsgálja felül a munkavállalói oldal részéről 2012. október 29-ig megválasztott felügyelőbizottsági két tag tagságáról szóló döntését és nem hívja vissza őket, amíg a felügyelőbizottsági tagságuk nem ütközik jogszabályba.

Az alperesi beavatkozó 2009. október 5-én kelt 42/280/2009. számú alapítói határozatával az alperes alapító okiratának 11.1 pontját úgy módosította, hogy a felügyelőbizottsági tagok számát 3 főben határozta meg.

Az alperesi beavatkozó a 2009. november 4-én kelt levelében ismét kérte a KÜT elnökét, hogy a felügyelőbizottság számának csökkentésére tekintettel 2009. november 12-ig egy főt delegáljon az alperes felügyelőbizottságába. Közölte, hogy delegálás hiányában 2009. november 13. napjától a felperest visszahívja a tisztségéből, és a munkavállalói képviselőt a névsor szerinti első munkavállaló, F. I. fogja ellátni. Delegálás esetén a javaslatnak megfelelően visszahívásra, illetve kinevezésre kerül a munkavállalói küldött.

Az alperesi beavatkozó a 2009. november 12-én kelt 45/280/2009. számú határozatával három felügyelőbizottsági tagot, köztük a felperest is visszahívta 2009. november 12-i hatállyal.

A felperes a bírósághoz 2009. december 14-én benyújtott keresetében a 2009. november 12-én kelt 45/280/2009. számú alapítói határozat őt érintő visszahívására vonatkozó rendelkezésének a hatályon kívül helyezését kérte. Álláspontja szerint visszahívása a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.) rendelkezéseibe ütközik, mert munkavállaló képviselőjeként az alperes legfőbb szerve kizárólag a KÜT javaslatára hívhatta volna vissza őt a tisztségéből. A KÜT azonban nem tett ilyen tartalmú javaslatot. Érvelése szerint a munkavállalói küldött az üzemi tanács javaslata nélkül csak abban az esetben hívható vissza, ha az üzemi tanács a küldöttel szemben törvényben meghatározott kizáró ok ellenére nem tesz eleget visszahívási, illetve az új küldöttre vonatkozó javaslattételi kötelezettségének.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a 42/280/2009. számú határozatával a felügyelőbizottsági tagok száma három főre csökkent. 2009. november 4-én ismét eredménytelenül kérte a KÜT javaslatát a visszahívásra kerülő munkavállalói delegált személyének megjelölését illetően. Hangsúlyozta, hogy a 3 fős felügyeleti bizottság egy tagja munkavállalói küldött. A tagságából visszahívott felperes esetében bekövetkezett a törvényben meghatározott kizáró ok, mivel a további tagsága a Gt. 36. § (2) bekezdésébe ütközött volna. Visszahívása megfelelt a Gt. 39. § (6) bekezdésében foglaltaknak. Hivatkozott a kereseti kérelem okafogyottságára is, mivel a felügyelőbizottság

létszáma a 12/280/2010. számú alapítói határozat értelmében ismét hat főre növekedett. E körben rámutatott arra is, hogy a keresettel támadott határozat nem helyezhető visszamenőleges hatállyal hatályon kívül és a tagok számának bővülése miatt a felperest ismét kijelölték felügyelőbizottsági tagnak.

Az alperesi beavatkozó a felperes keresetőségi jogát vitássá téve a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság 2010. október 1-jén kelt 26.G.42.148/2009/16. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg alperesnek 15.000 forint, az alperesi beavatkozónak 10.000 forint perköltséget. A határozat indokolása szerint a felperest megilleti a keresetőségi jog, az e téren kifejtett alperesi álláspont nem elfogadható. A Gt. 23. §-ában és 25. §-ában szabályozott kizáró okok körébe nem vonható az, ha a felügyelőbizottsági tagok számát a legfőbb szerv csökkenti és ennek következtében a felügyelőbizottságban a munkavállalói küldöttek száma meghaladja a törvényben meghatározott mértéket. Kiemelte, hogy az alapító okirat módosításával szükségzerű volt a felügyelőbizottsági tagok számának csökkentése. Megítélése szerint a Gt. 31. § (1) bekezdésének f) pontjában meghatározott külön törvényi rendelkezéseknek felel meg az, amikor a társaságnál a munkavállalói képviselők létszáma meghaladja a törvényes egyharmados arányt. Az üzemi tanács felügyelőbizottság tagjainak visszahívásával kapcsolatos döntési jogkörét a tagok egyharmados arányában találta megállapíthatónak, ezért a törvényes, azaz a felügyelőbizottság egyharmadát meghaladó munkavállalói képviselőkre nem alkalmazható a Gt. 39. § (6) bekezdése. Megállapította azt is, hogy a tagság Gt. 31. § (1) bekezdésének f) pontja szerint a törvény erejénél szűnik meg, ezért a megszűnéshez további cselekményre, így visszahívásra sincs szükség. Ebben az esetben elegendő változásbejegyzési eljárás keretében bejelenteni, hogy mely felügyelőbizottsági tagok jogviszonya szűnt meg. Mindezek alapján szükségtelennek tartotta az üzemi tanács javaslatának a beszerzését.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az elsőfokú ítélet kereseti kérelme szerinti megváltoztatását kérte. Előadta, hogy a Gt. 31. § (1) bekezdésének f) pontja alapján a felügyelőbizottsági tisztség külön törvényben meghatározott esetben szűnik meg. Ilyen külön törvényre nem hivatkozott az elsőfokú bíróság, hanem a Gt. felügyelőbizottság létszámával kapcsolatos rendelkezéseivel támasztja alá az alperes határozatának jogszerűségét. Álláspontja szerint még a Gt. 31. § (1) bekezdése f) pontjának fennállása esetén is - az elsőfokú bíróság indokolásával szemben - szükség lett volna a felügyelőbizottsági tagok visszahívására, mert egyébként nem lehetne azt eldönteni, hogy pontosan mely tagok tisztsége szűnjön meg. Hangoztatta azt is, hogy a visszahívása kizárólag az üzemi tanács javaslatára történhetett volna meg. Az alapítói döntés ilyenkor csak egy formális aktus, amely megerősíti az üzemi tanács döntését, de azt nem bírálhatja felül. A Gt. 39. § (6) bekezdésében szabályozott kizáró ok csak a munkavállaló tag személyével kapcsolatban felmerülő ok lehet, azt nem lehet

kiterjesztően, a felügyelőbizottság tagjainak csökkentésekor előálló helyzetre értelmezni.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

Az alperesi beavatkozó a fellebbezésre tett ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Előadta, hogy a 42/280/2009. számú határozatával a felügyelőbizottság létszámát 3 főben határozta meg. A határozatot nem támadták meg a bíróság előtt. A Gt. alapján a munkavállalók létszáma a felügyelőbizottságban legfeljebb az egyharmados arányt érheti el, az e fölötti arány kizárt. Álláspontja szerint jelen esetben az egy tagon felüli munkavállalói létszám sérti a Gt. 36. § (2) bekezdésében foglaltakat, ezért a tisztség megszűnését ilyenkor nem lehet az üzemi tanács hozzájárulásához kötni. Hangsúlyozta, hogy a visszahívást megelőzően a KÜT részére közölte a létszámcsökkenési tervét és azt, hogy egy munkavállalói tag lesz a felügyelőbizottságban, amelynek eredménytelenségét követően kizárólag a keresettel támadott eljárást választhatta.

A fellebbezés megalapozatlan.

Az ítélőtábla előtti eljárásban az ítélet ellen fellebbezést előterjesztő fél számára a jogi képviselőt kötelező, és a bíróság a meghatalmazott képviseleti jogát az eljárás bármely szakában hivatalból vizsgálja (Pp. 72. § és 73/A. § a) pont).

A szakszervezet joga, hogy a munkaügyi kapcsolatokat és a munkaviszonyt érintő körben tagjait a munkáltatóval szemben képviselje. A szakszervezet jogosult a tagját - meghatalmazás alapján -, annak élet- és munkakörülményeit érintő kérdésekben bíróság, más hatóság, illetve egyéb szervek előtt képviselni (Mt. 19. § (2)-(3) bekezdés). A felperes képviseletét a szakszervezete jogtanácsosa a jelen perben meghatalmazás alapján szabályszerűen képviselhette, így a felperes a fellebbezését joghatályosan előterjesztette.

Az alperes, mint egyszemélyes gazdasági társaság legfőbb szerveként működő alperesi beavatkozó (alapító) feladata elsősorban a társaság alapvető, stratégiai feladataiban való döntések meghozatala (Gt. 19. § (3) bekezdés). Ide tartozik a felügyelőbizottság tagjainak megválasztása és visszahívása, amelyre kizárólagos hatáskörrel rendelkezik (Gt. 231. § (2) bekezdés d) pont). A perbeli esetben a felügyelőbizottság tagjainak egyharmada a Gt. 38. § (1) bekezdése alapján a munkavállalók képviselőiből állt.

A felügyelőbizottság szerepe az ügyvezetés ellenőrzése. A Gt. a tagok belátására bízta, illetve a törvényben meghatározott esetekben kötelezővé teszi a felügyelőbizottság létrehozását. Egyszemélyes társaság esetében az egyedüli tag döntési kompetenciájába tartozik a felügyelőbizottsággal kapcsolatos határozatok meghozatala, így a tagok számának csökkentése is.

Az alperesi beavatkozó az alperes egyedüli tagjaként már 2009 júliusában elhatározta a felügyelőbizottság tagjainak hat főről három főre történő csökkentését, amelyről a 2009. július 14-én kelt levelében tájékoztatta a felügyelőbizottságba korábban két fő munkavállalót delegáló KÜT elnökét. A KÜT elnöke 2009. július 29-én kelt levelében kifejtette, hogy nem hajlandó visszahívni a tagokat egészen addig, amíg a tagságuk nem ütközik jogszabályba. Az alperesi beavatkozó 2009. november 4-én is felhívta a KÜT elnökét egy fő munkavállaló delegálásra. Ennek elmaradása esetére közölte, hogy a két főt kitevő munkavállalói képviselők közül ki fogja ellátni a munkavállalói oldal képviseletét a felügyelőbizottságban. A bíróság rendelkezésére álló adatok alapján a KÜT a felhívásra nem tett nyilatkozatot.

A perbeli esetben tehát az alapítói jogokat gyakorló alperesi beavatkozónak két tényt kellett figyelembe vennie. Egyrészt a Gt. 39. § (6) bekezdése értelmében a munkavállalói küldöttet a gazdasági társaság legfőbb szerve csak az üzemi tanács javaslatára hívhatja vissza, kivéve, ha az üzemi tanács a törvényben meghatározott kizáró ok ellenére a társasági szerződésben meghatározott határidőn belül nem tesz eleget visszahívási, illetve az új küldöttre vonatkozó javaslatvételi kötelezettségének. Másrészt mérlegelnie kellett, hogy a KÜT visszahívásra vonatkozó javaslatának elmaradása esetén a felügyelőbizottság létszámának csökkentése miatt a munkavállalók a Gt.-ben meghatározott egyharmados aránynál nagyobb számban kapnának helyet az alperes felügyelőbizottságában.

Az első kérdéssel kapcsolatban az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá arra, hogy a Gt. 39. § (6) bekezdésében szabályozott kizárási okok alatt a Gt. 23. § -ában, illetve 25. §-ában meghatározott kizáró okokat kell érteni, amelyhez nem tartozik az az eset, amikor a legfőbb szerv döntése nyomán a felügyelőbizottságban a munkavállalók képviselete meghaladja a Gt.-ben biztosított egyharmados részvételi arányt.

A másik kérdéssel, a munkavállalók részvételi arányával kapcsolatban az állapítható meg, hogy a felügyelőbizottság működtetése elsősorban a tagok számára biztosít lehetőséget a társaság ügyvezetésének ellenőrzésére. A munkavállalók a Gt. 38. § (1) bekezdésében szabályozott esetben egyharmad arányban vehetnek részt a felügyelőbizottságban. Ettől az aránytól nem lehet eltérni, tehát a Gt. ebben az esetben is meghagyja a legfőbb szervnek azt a jogosultságát, hogy megválaszthatja a felügyelőbizottság tagjainak többségét.

Az alperesi beavatkozó a keresettel támadott határozat meghozatala előtt két esetben is tájékoztatta a KÜT elnökét arról, hogy a felügyelőbizottság létszámának csökkentésére tekintettel a KÜT részéről delegált tagok számának csökkentése szükséges. A 2009. november 4-én kelt levelében közölte azt is, hogy a KÜT nyilatkozatának hiányában melyik tag jogviszonyát kívánja visszahívással megszüntetni. Az alperesi beavatkozó tehát a KÜT.-tel folytatott levelezés során megtett mindent annak érdekében, hogy a visszahívással kapcsolatban beszerezze a KÜT javaslatát. A perbeli eset előzményeinek ismeretében megállapítható, hogy a KÜT a kifejezett javaslat megtételének elmaradásával azt juttatta kifejezésre, hogy egyetért az alperesi beavatkozónak azzal a javaslatával, amely szerint a Gt. 31. § (1) bekezdésének b) pontja alapján a felperest visszahívja a felügyelőbizottság tagjainak sorából. A Fővárosi Ítéltábla nem osztotta az elsőfokú bíróságnak ebben a kérdésben kifejtett érvelését, amely szerint a KÜT által delegált tagok tagsági

jogviszonya a Gt. 31. § (1) bekezdésének f) pontjában foglalt rendelkezések szerint szűnt meg. A külön törvényben meghatározott eset alatt ugyanis a Gt.-től eltérő törvényeket kell érteni, ezért a munkavállalók egyharmados arányának túllépésével nem szűnik meg a felügyelőbizottsági tagsági jogviszony.

A kifejezett javaslat megtételének elmaradása - figyelembe véve különösen az alperesi beavatkozó által tanúsított magatartást - nem eredményezheti azt, hogy az alperesi beavatkozó, mint legfőbb szerv elveszti a rendelkezési jogát a felügyelőbizottsági tagok többségének a megválasztására. A Gt. 39. § (6) bekezdésének alkalmazásakor az üzemi tanácsnak és a legfőbb szervnek - a Gt.-ben biztosított jogaik figyelembevételével - a munkavállalói küldött visszahívását megelőzően tanúsított magatartása értékelését követően lehet eldönteni a munkavállaló küldöttének az üzemi tanács kifejezett javaslata hiányában történő visszahívásának jogszerűségét.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - eltérő indokolással - a Pp. 259. § és 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése sikertelen maradt, így a fellebbezéssel kapcsolatos költségeit a Pp. 239. §-a és a 78. § (1) bekezdése alapján maga viseli. Az alperest és az alperesi beavatkozót megillető másodfokú eljárási költséget a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 67. § (2) bekezdésének, a 78. § (1) és (2) bekezdésének, illetve a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1), (4) és (5) bekezdésének és a jogtanácsosi tevékenységről szóló 1983. évi 3. törvényerejű rendelet végrehajtásáról szóló 7/1983. (VIII. 25.) IM rendelet 13. §-ának megfelelően állapította meg.

Budapest, 2011. február 25.

. Gál Judit s.k.
a tanács elnöke

Dr. Koday Zsuzsanna s.k.
előadó bíró

. Bleier Judit s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
bírósági tisztviselő